

En sand Troende
som et Lys baade her og hisset.

Betragtet

i En

Ligg=Sale

Over

Hr. HANS HINRICH
STAMER.

Holden i Kors=Kirken
den 12te October 1779,

. I Anledning af

Colloff, 3 Cap. 2. 3. 4. 5.

Med

J. N. BRUN.

BERGÆN, 1779.

Trykt i Hans Kongl. Majest. privilegerede Bogtrykkerie,
hos S. Dedechens Efterleverste.

Til Læseren!

En Ven af Salig STAMER har befoftet denne Prædiken trykt, og foræret Oplaget til Christi Kirke; thi denne værdige Mand, sagde han, var i 24. Aar Forstander for Stiftelsen. Det lader sig høre, min Ven, svarede jeg, og for denne Gang, for Deres, for Stiftelsens, og især for den Afdødes Skyld, vil jeg ikke nægte det; Men forbeholder mig dog i Fremtiden, at ikke viese deslige Fønelighed, ingenlunde for at gjøre mig kostbar, men fordi den Opbyggelse een eller anden af mine velmeenende Venner fandt have fundet i nogen af mine offentlige Taler, ikke er eller bør være for mig fuldstændig Bevægegrund, til at gjøre dem bekiendte ved Trykken.

Bøn.

Gvige Fader! Du som gjør alting levende, giv Lys og Liv, giv Mand og Kraft, før dit Guld giennem Døden til Koelighed, giennem Trængsel til Glæde, giennem Døden til Livet. Vi besøge Graven i Dag, dette mørke Herberge, men lad os føre Lys med os derfra: lad os finde Mad i Ederen og Honning i den Stærke! Guld vore Hjerter med den Trost, at din Haand, som dannede os af Støvet, skal annomme vore ubodelige Sieler, og tale dit Magtes Ord til Støvet, at det skal isøres Uforkrænkethed!

O, Jesu Lifsens Herre! velsignet være dit Navn for hver troende Siel du fører i Triumph ind i din Brudsal! Du blev for vor asdøde Broder i Liv og Død, hans Lys og Liv og Salighed. Vær med os, vær hos os, vi som endnu vandre paa Veien; Giv enhver af os at smage din Døds Kraft, saa har Døden tabt sin Kraft, og Helvede sin Ret. Du smagte for mig den bittere Død, thi lad mig salig blive.

Værbige Hellig Mand! Du ypperste Troster i al vor Nød! styrk os i den sidste Strid, lad os ikke bestemmies, naar det gielder om at fatte det evige Liv, hvortil vi ere kaldede! Nærme dig med din kraftige Trost til det døende Hjerter, naar ingen anden kan troste! Hjælp os at forsmaae Verdens Spot og Uffelhed! Treenige Guld, frels os til dit evige Herligheds Rige: Min Guld! gjør dog for Jesu Blod, min sidste Afsteeds Time god! Amen.

Man

Man tænder og ikke et Lys og sætter det under en Skieppe, men paa en Lystage, saa lyser det for alle dem som ere i Huuset. Math. 5, 15. Dette bekiendte og ventelig i Jesu Kiøds Dage brugelige Ordsprog, anfører vor Frelser som Opmuntring til en hellig Vandel for sine Disciple. Den himmelske Wiisdom nedsteeg saaledes ofte for at læmpe sig efter sine Børns eenfoldige Begreb; Den laante de meest bekiendte Billeder og Ord, og laante dem som oftest just af de nærværende Omstændigheder. Saaledes var Jesus her opsteaget midt iblant en talrig Forsamling for at prædikke. De fleste kunde høre og alle see baade ham og hans Disciple. Det gav ham Anledning at sige til dem: I ere Verdens Lys, den Stad som ligger paa et Bierg kan ikke skjules. Saa danne, som de nu stode synbare for alle,
saa

ſaa maatte de altid troe ſig at være: Deres Kald ſatte dem blotte for alles Opmerkſomhed. IESUS, ſom var kommen at kaſte Ild paa Jorden, havde ſelv antændt diſſe Lys, og det maatte ikke være omfonſt. De ſkulle ſaae baade Lys og Barmie fra ham, men ikke for deres egen Skyld; nei, men at de ſkulle ſkinne for alle dem ſom ere i Huuſet. Saa taler og IESUS diſſe Ord for deres Skyld ſom ſkulle vandre ved Diſciplenes Lys, at de nu maatte bruge deres Beſøgelses Tid. IESUS ſaae nok, at den ſovende Berden ikke ville oplukke ſine Dyne, at mangt et tændt Lys ſkulle brænde forgieves, og ſynes være ſat under en Skieppe, ſkiønt Lysenes Fader har vildet at det ſkulle ſkinne for alle dem ſom ere i Huuſet; Ja undertiden ſeer det ud for os, ſom om vor himmeliſke Fader ſelv har ſat et eller andet Lys i en Afkrog, enten for at ſtraffe Berden ſom ikke var dets Skin værdig, eller og for at bevare dette Lys at det ikke ſkulle udſlukkes, eller og ligesom det ſlet

ikke var bestemt til at skinne her, men hisset; Ja, naar vi see til de fleste redelige Guds Børn, saa ere de som oftest at ansee som et Lys sat under en Skieppe: Omringede af den daarlige Verden, kan deres Lys ikke trænge igiennem. Besværede selv med Risdets Fordærvelse, maa de altid mærke, at en Røg eller Taage omringer deres Lys, at det ikke brænder saa klart som det burde. Forfulgte af Livets Sienvordigheder, seer man tidt deres Lys svagt brændende, og mangen Gang for menneskelige Dyrer gandske slukket; Og endelig, om der var et Lys som brændte nok saa klart her, saa var det dog kun som et Lys under en Skieppe, mod hvad det hisset skal blive. Andægtige Tilhørere! Jeg vil i Dag, for alle dem som ere i dette Huus, forsøge at sætte frem paa sin Lysstage et Lys, som hidindtil syntes at være sat under en Skieppe. Ingen nægter mig, at den ærværdige Gamle, som vi nu følge til Graven, fortiente saa godt som noget skøbeligt Menneske denne

Grav

Gravskrift: Han var et brændende og
 skinnende Lys. Men enhver vil og til-
 staae mig, at Han, især nu tilsidst, levede
 saa aldeles ubekjendt, saa gandske uden for
 Verden, at Hans udmærkede Christendom
 ikke engang kom i Betragtning, og at Han
 var som et Lys sat under en Skieppe; men
 jeg er vis paa dette Lys var tændt her for
 at skinne hisset; jeg er vis paa, at det en-
 gang i min himmelske Faders Huus skal
 skinne for alle. Imidlertid er det mig i
 Dag en behagelig Forretning at fremstille
 denne Mand som et Lys. Jeg læser en
 Formaning Paulus bruger til de Collos-
 senser, i den synes mig at finde samlet, hvad
 jeg kan have at sige om den Afdøde, og hvad
 jeg vil have sagt de Efterlevende. Saa ly-
 de Ordene: Colloff. 3.

Tragter efter de Ting som ere her oven
 til, ikke efter de Ting som ere paa
 Jorden;

Thi I ere døde, og eders Liv er skilt
 med Christo i Guld.

Naar Christus, som er vort Liv, bliver aabenbaret, da skal og I blive aabenbarede med ham i Herlighed.

I Anledning af disse Ord, og af vor hensevnde Broder, ville vi betragte:

En sand Troende som et Lys
baade her og hisset.

1) Her som et Lys under en Skieppe.

2) Hisset som et Lys paa sin Stage.

Men for at see, hvor vidt Terten og Manden passe til hverandre, vil jeg først oplæse hvad man om hans Levnet har optegnet.

Belædle og Høyagtbare Hr. HANS HINRICH STAMER, forhen velrenommeret Negotiant her i Bergen, er født i Hamburg den 11te Martii 1696. Hans Fader var Salig Hr. Augustus Stamer, Borger og Riibmand samlesteds; Hans Moder Salig Madame Margaretha Stamer. I sin Alders 17de Aar forlod han Forældrenes Huus; Hans Udstyr var en god Opdragelse, Grundvolden til Menneskers Lykke. Syv Aar tiende

Han paa det tydske Contoir, og blev, formedelst udmærket Troskab og Duelighed, 1719, af den ide Tid der velbekiendte Storhandler udi Hamburg Sr. Peter Eden, antagen til Handels Forvalter paa hans da eyende Stue, Sinne-Gaarden; hvilken Han i 6 Aar saaledes styrede, at baade Principalen og hans Medhandlende havde Aarsag at elske og ære ham. 1727 den 17de Februarii blev Han i Egtteskab forbunden med Velædle Jomfrue Dorothea Schacht, og velsignet med 3 Sønner og 2 Døttre, hvoraf Kun en Datter er tilbage, for at begræde den Fader, som er samlet med de andre til evig Glæde, hvorhen Moderen allereede betimelig var gangen forud den 26de Junii 1736. Han blev anden Gang gift 1737 den 8de Maji med Velædle Jomfrue Mette Strasburg, og avlede med Hende 4 Sønner og 5 Døttre, hvoraf heller ikke meere end en Søn og en Datter leve. Det faldt i denne Hans sidste Egttesfælles Lod, at være Hans Alderdoms Støtte, indtil Hun allereede selv begyndte mærkelig at helde til Jorden, saa det var tvetydig for menneskelige Øyne, hvo af dem der var det sidste Fald nærmest. Han besad en Tid i Verden Formue, men Han tabte den gandske, uden dog at kunde tabe alle Rettskafnes Agtelse og Ære; Den beholdt Han til sidste Stund, ja den overlevede Ham. Hans Løfter, dem Han kunde holde, brød Han aldrig. Guds frygt var Hans Ungdoms Prydelse, Hans Mandoms Styrke, og Hans Graaehaars Krone. Han var næsten ikke syg førend Han døde, dog sagde Han den sidste Aften, efter at Han havde drukkit ved Bordet af et Glas, som Han

allene brugte, i det Han rakte det til sin Datter: Nu bruger jeg det aldrig meere; Man merkede og at der var kommen en Slags Kulde over Hans Legeme. Ikke deomindre holdt Han siden sin sædvanlige Andagt, og gik i ordentlig Tid til Sengs, altid bereed til Graven, og altid fuld af Længsel efter at opløses og være med Christo, og den samme Nat, som var Natten til den 5te October 1779, sov Han ind i den evige Ro, efter at Han havde levet her i Verden i 83 Aar, 6 Maanedes og 25 Dage, hvilket er vor salige afdøde Medborgers gandske Aar og Alder.

Saa tændtes dette Lys for at skinne iblandt os, saa sluktes det for at skinne for alle Salige i Englenes frydefulde Forsamling hos Gud, som boer i Lyset. Saadan levede og døde denne Mand, jeg har lovet at betragte: 1) Som et Lys her sat under en Skieppe. Det maa ikke falde os forunderligt, at enhver Tegnelse er ufuldkommen. Egentlig at tale, kunde et Lys under en Skieppe hverken brænde eller skinne. Stod et Lys virkelig under en Skieppe, saa maatte vi først tage Skieppen bort førend vi kunde betragte Lyset; Men nu, da vi ved Lyset forstaae et Menneſte, for
saavidt

saavidt hans Lænkemaade kan være os be-
kiendt, og falde os i Dynnene, og ved Skiep-
pen, alt det som i meere eller mindre Grad
formørker og skjuler det fornemste af hans
Karacter for os, saa kan vi gierne følge
Ordenen i Texten, og betragte A) Lyset/
som tildrager sig vor Opmerksomhed; Dog
jeg burde ikke sige: tildrager sig vor Op-
merksomhed, men meget meere, vor Op-
merksomhed maa veyledes derhen. Dette
Lys hænger som en dunkel og svagt bræns-
dende Lampe i et gammelt brosisfældigt
Huus, som Vandringmanden ikke ville
værdiges at standse ved, dersom man ikke
sagde Ham: Kom og see! Nu hvad er
det da jeg har at fremvise? Er det en
Mand, hvis udstrakte Virksomhed gjorde
Ham umistelig i det borgerlige Selskab?
eller hvis store og glimrende Bedrifter lag-
de Hans Navns Lov i alles Munde? eller
er det een af de navnkundige Helte, som
anrettede megen Bulder i sin Kreds? eller
een af de berømte Biise, hvis Stiftelser
i Staden vidner til hans Ære? Nej, alt
dette

dette kunde ogsaa endnu være blot Skin,
 uden Lys, uden Barme; Men her er et
 Lys, en Mand, som beviste med sit Lev-
 net, at Han havde lagt Apostelens For-
 maning til Grund for sine Handlinger:
 Tragter efter de Ting som ere her oven-
 til, ikke de, som ere paa Jorden. Een
 og anden god Stierning beviiser intet, den
 kan være et Stierneskud, en Løgtemand;
 Men naar en Mand's gandske Levnet, hans
 Ord og Sierninger beviiser, at hans Hue og
 Sind er afvendt fra det Jordiske, og staaer
 alleene til de Ting her oventil, saa maa der
 være et Lys tændt, et Lys, i hvor ringe det sy-
 nes, i hvor svagt det brænder, dog af en hø-
 ere og ædlere Natur, end alt hvad vi ellers
 her paa Jorden kalder Lys. Virkningerne
 beviise det: Dette Lys viiser de Ting nær-
 værende som ere langt borte, de Ting
 med sin rette Farve, som ere nærvæ-
 rende. Det viiser a) de Ting nærværen-
 de, som ere langt borte; Hvad er det
 for Ting disse her oventil? Er det Kunds-
 kab om Stiernerne, om Solens Lob, om
 Luf-

Luftens Natur? Ney, det er Ting, som
ere endnu høyere oppe, længere borte:
Ting, som intet Dye saae, og ingen men-
neskelig Visdom opdagede. Men er ikke
det Nærværende det visse? Ney, min
Sandringsmand troer sig meere sikker
ved at tragte efter det Usynlige: Han seer
noget, som andre ikke seer; der maa være
runden et Lys for Ham, hvor der er mørkt
for Verden; Man maatte spørge Ham, som
Englerne spurgte Disciplerne: Hvi staae
i saa og see op til Himmelen? Jo, si-
ger han, jeg seer over Havet hen til Hav-
nen; jeg syner Land, og kiender mit Fæ-
dreland, der har jeg den, som min Siel
elsker. Der skal mine Dyr bestue Kongen
i all sin Deylighed. Der oppe, hvor jeg
tænker at komme, der er Glæde uden Sorg,
Lys uden Skygge, der bier mig en evig Fred,
ophøyet langt over Verdens Tummel. De
Ting her oventil smile saa sødt mod mit
længselsfulde Haab, de drage mig med
en hemmelig Kraft alt nærmere og nærne-
re min Gud, min Salighed i Møde. Om
jeg

jeg her sad i den mørkeste Braae, skulle in-
 gen hindre mig fra at beskrive mit Lys med
 dene Lovsang: Hvor stort, ja meer end
 stort et Naades Lys oprinder? Jeg
 arme Stov og Jord en Himmel imig
 finder. Hvad skulle jeg da tragte efter,
 hellere end at komme til det Land, hvis
 Frugter jeg allerede smager i Orken? Thi
 seer jeg til de Ting paa Jorden, saa har
 jeg det Lys, som viiser mig b) det nær-
 værende med sin rette Farve, som hol-
 der mig Apostelens Ord for Dynene:
 Tragter ikke efter de Ting paa Jorden.
 Den Vandringsmand jeg viiser mine Til-
 hørere, saae Berden an for det den var;
 Han vendte den Ryggen, og Han værdis-
 gede den ikke at see sig, som Loths Hu-
 strue tilbage; thi der var intet betydeligt
 for Ham, Han misundte ingen det Han
 efterlod sig. Desværre, man finder siel-
 den denne Tragten efter det Himmels-
 ke, og Eigegyldighed mod det Jordiske saa-
 ledes foreenede. Man saae tidt de samme

Hans

Hænder, som den eene Time vare opløstede med ivrig Mand til det Høye, ret som om de ville gjøre Bold paa Himmeriges Rige, den anden Time udstrakte med uomættelig Graadighed til det Jordiske, ret som om de ville drage til sig den gandske Verden. Ney, Manden jeg beskriver lignede sig selv, og lignede min Text. O! hvor ansaae Han de Ting paa Jorden saare ringe; For Ham var Vren Skygge, og Rigdom Stov, og Bellsst en Drøm. Det var ikke Umagen værd at vise Ham Verdens Riger og deres Herlighed. Det var Børneværk, som Han forsmaaede; ja meere, Han frygtede derfor, som for Gift og Snarer; Han var bange Verden ville give Ham Hvervingspenge, og leye Ham i sin Tjeneste, naar den bød Ham sine Gaver. Du kunde læse denne Tænkemaade af Hans Ansigt, endog naar Han ikke talte: Ak! hvor du Jord ad mig stinker, naar jeg blinker med mit Øye op til Hærens Himles Høye. Tilstaae mig da, mine Venner! her var et Lyd, men

men nægter mig ikke heller at det dog end-
nu var B) et Lys under en Skieppe.
Denne Tragten efter det Himmelske, og
Foragt for det Jordiske var et Skin, som
ingen Skieppe kunde skiule. Men Marsa-
gen til denne Virkning, Livet i dette Lys,
er indsluttet under mange mørke Omstæn-
digheder; derom taler Terten: Thi I
ere døde, og Eders Liv er skiult med
Christo i GULD. Vi fatte dette best,
naar vi bliver i Lignelsen, og betragte: a)
Det Mørke som skiuler. b) Det som
skiules. c) Den Maade paa hvilken
det skiules. a) Det Mørke som skiu-
ler. Derom heeder det i Terten: Thi I
ere døde. Den Død Paulus her taler
om, er hverken den naturlige eller den aas-
delige; Han vælger den som et meget mørkt
Billede, men dog beqvemt hertil at ud-
trykke hvad han vil sige. En Skilsmisse
meener han, ikke mellem GULD og Stelen,
ikke mellem Siel og Legeme, men mellem
Sindets Attraae og de jordiske og legemli-
ge

ge Ting, at alle de Baand som fængsle til Jorden ere opløste. En Tilstand, der altid maa gaae forud for det aandelige Liv, ligesom Kornet maa skules og opløses i Jorden førend det kan faae Liv og bære Frugt. Saa maa vi døe fra Verden og Synden, førend vi kan leve i Gud, og dette kaldes en Død, først fordi det koster Smerte, meere eller mindre, ligesom Baandene ere stærke til. Er Hjertet nær forbundet med Verden, dybt nedslunket i Synd, eller igiennemdruffet af Forsængelighed, saa vil det holde haardt inden alle disse Baand kan briste, inden man kan blive saa løs og frie, at ikke Livets Behagelighed, ikke Venstabs Godhed, ikke de kiereste Pant skal kunde holde os tilbage. Tiilig begyndte vor afdøde Broder at døe, endog mit i Hans Velstands Dage var Han ikke anderledes forbunden til Verden, end et seylfærdigt Skib til Havnen; Med Blæse kaster man løst saa snart Vinden blæser. Da Han tabte sin Formue, sine Børn,

sin Horelse, saa var det vel smerteligt; men det var Baand som bleve sonderlidte, og desmeere løs blev Han, desmeere afdød fra Verden. Nu at see en virkelig gudfrøgtig Mand hjemføgt med saadanne Gienvordigheder, er et mørkt Syn, vi tykkes see en Skieppe sat over Lyset; Og Verden agter Ham som en der allereede var naturlig død; thi denne Tilstand kaldes en Død dernæst derfor, at et saadant Menneske bliver forglemt, ja endog kiedsommelig for Verden. Han er levendes død, heeder det, eller man nævner ikke saadanne Folk, eller og man siger, det er en Mand som gaar i Barndommen; Man gidder ikke gaae det Mørke nærmere som omringer ham, men lader ham sidde i Roe som om han ikke var til; Man vilde hellere døe den naturlige Død, end saaledes levende begrave sig, end sidde som en foragtet Lampe, som et Lys under en Skieppe. Men nu kommer vi til Hoved-Sagen. Midt i denne Tilstand, under disse mørke Omstændigheder, b) Er der noget skult, hvad er

er det? Det er et Liv, et Væsen, som har sin Bevægelses Grund inden i sig, og sætter det som er uden om sig i Bevægelse. Af alt hvad Skaberen har dannet, er uden Tvivl Liv det største Mirakel. Denne Død, som var dig saa fæl og gruesom, den skiu-ler et Liv, eller denne Mand, som du foragtede, fordi du tyktes Han var død fra Verden, veed du vel, at i og under den Forsatning, lever Han et Liv som er herligere end dit, et Liv i GUD. Dette Liv er, eenfoldig talt, Sielens Forening med GUD. Det er denne Forening som tænder Ilden, som styrker Sielens Kræfter, som opliver alle Handlinger; Det er den Gnist som skiu-les, saa dit Øye ikke kan see den. Dens Virkning kan du see, men ikke Livet selv. Dette Liv har den Afdøde i sit Bryst; jo meere Han blev skilt fra Verden, jo meere foreenet med GUD; jo mørkere der blev omkring Ham, jo meere Lys og Liv inden i Ham. Omendskiont Hans udvortes Mennecke fordærvedes, saa fornyedes dog det indvortes Dag fra Dag.

Aldrig talte jeg med Ham uden Han sagde:
 Jeg lever paa det allerbeste, glad og for-
 nøyet, og dette var ret Hans Balsprog,
 det var som omgædet paa Hans Andagt:
 Jeg lever dog ikke jeg, men Kristus
 lever i mig, og det Liv som jeg nu le-
 ver i Kiødet, det lever jeg ved Guds
 Sønns Troe som gav sig selv hen for
 mig. Det var en af Hans besynderlige
 Talemaader, hvori Han ret var forelsket:
 Guds Aand har sagt mig det tydelig
 og grandgivelig, at jeg har faaet Syn-
 dernes Forladelse for Jesu Skyld.
 Saadan Forfatning kan med rette kaldes
 et Liv i Guld, og dette Liv er en mørk Tale
 for Verden, den troer aldrig der er saadan
 Ting til, den kan aldrig troe, at en som
 er død fra Verden kan have noget levende
 hos sig, der holder ham stadesløs for alle
 de Forhystelser han forliiser. Nu det er da
 dette Liv som skules. Men c) Maaden
 hvorledes det skules vil være det van-
 skeligste at beskrive; det er, staaer der, skult
 med

med Christo i GUD, ligesom Christus,
da han undrog Jorden sin Nærværelse, er
skult i GUD, saa er og vort Liv tillige med
ham skult i GUD, eller som det heder:
Vi ere begravne med Christo ved Daa-
ben i Døden, eller og vi maa stige endnu
længere ned og hente Billeder hos os selv:
Dette Liv er skult saaledes som Sæden i
sin Skal, Skallen er et dødt Legeme som
raadner, men inden i dette ligger det leven-
de Spirefrøe, som just, naar det skules,
groer og voxer. Saa skules denne Gnist,
dette Liv, denne Foreening med GUD, un-
der mange mørke Omstændigheder, man-
gen Gang saa, at Mennesket ikke selv er
sig dette Liv beviist. Under Anfægtninger
og Fristelser tykkes et Guds Barn at han
en staaer i Samfund med GUD, at han
intet aandeligt Liv har, ingen Troe, nu
seer han selv intet Lys, men GUD see Lov,
det kan være skult, det er stundom sat un-
der en Skieppe. Der er saaget et Lys
for den Ketsfærdige: Seer du ikke Træ-

erne om Vinteren, Bladene ere borte, Greenene stive, frogne, hvo skulle sige andet end at de vare døde, men Livet er skjult i Stammen, i Roden, i Jorden. Det er skjult, men, o! glædelige Tanke! og just derved desbedre bevaret. Livet i Lyset skulle maaskee mangen Gang blæses ud af Stormen, dersom det ikke stod under en Skieppe, dersom det ikke var skjult med Christo i Gud. Maaskee, om du havde været sat paa et høyt Sted, haft Lejlighed til at være meere virksom, været omringet af glædeligere Bilkaar, maaskee skulle dit Lys alt været slukt, men nu er der Liv i Lyset, det er skjult med Christo i Gud. Men selv denne Sandhed jeg her søger at forklare, er et Lys under en Skieppe; Der kommer en klarere Dag, da den skal skinne i sit fulde Lys, da denne og alle andre Mørkheder skal forklares, da skal vi ogsaa see denne vor Afstøde, der syntes iblandt os at gjøre saa liden Opsigt, der endna medens Han levede syntes at være indgangen i et

For

Forglemmelses Mørke, da vil vi merke, at
 der har været et Lys sat under en Skieppe,
 at hans Liv var skjult med Christo i
 GUD. Imidlertid kunde den som kom
 Ham nær merke det allerede her paa Jor-
 den. Jeg besøgte Ham engang da Han
 truedes med et Stød, som jeg ikke vil be-
 skrive, for intet Hadefuldt at oprippe,
 men et Stød, der for ethvert ærefiært og
 sølsomt Gemyt maatte trænge til Marv
 og Been. Jeg kunde ikke tale til Ham,
 thi Han var døv: Han var som en belej-
 ret Stad der ingen Tilførsel kunde faae,
 men der var og Forraad til at udholde en
 Beleiring. Han talte da til mig; og
 hvordan var Hans Klagemaal? vil i spør-
 ge; hvorledes udtrykkede Han sin bittere
 Sorg? hvordan foer Han ud mod dem
 som vare Marsag i Hans Vanheld? thi
 Han var det ikke selv uden ved sin Trossyl-
 dighed; knurrede Han mod Himlen, eller
 bævede Han for at gaae det Mørke i Mø-
 de, som syntes at ville opsluge Ham? Nej,

jeg kommer Hans egne Ord ihue saa godt,
 som om jeg nu hørte dem: Jeg har sat
 mit Haab paa HERren, og jeg skal
 ikke bestiemmes. Her i mit Bryst bær
 jeg min beste Skat, den skal ingen be-
 røve mig. Al Verden er for ringe til
 at giøre mig ulykkelig, jeg som har
 Fred med Gld formedelst vor HER-
 re Jesum Christum. Jeg stod gandske
 forbausset over disse Helte Ord. Hvor jeg
 ventede at see en af Sorg og bitter Harm
 fortæret gammel Mand, fandt jeg en
 Stridsmand i sin fulde Rustning, glad og
 seherriig, fuld af Aand og Kraft, meere
 som en Mand der havde gjort en betydelig
 Lykke, end som den der stod færdig at gøres
 ulykkelig. Nu saae jeg der var Liv i
 Lyset; Og, tænkte jeg ved mig selv, dine
 Fiender vil brænde sig, om de komme dig
 nærmere, og dit Liv er skult med Chris-
 sto i Gld. Noget engang erindrer jeg,
 at jeg besøgte Ham, det var mørkt, intet
 Lys var der endnu tændt i Hans Huus, jeg
 banke

bankede, Han hørte ikke, og Han var alle-
 ne, jeg blev staaende og anhørte en Sam-
 tale Han holdt med Gud: O! hvor den
 var fuld af Ild, fuld af Bløde, fuld af
 Troe og Frimodighed. I Sandhed mit
 Hjerter brændte da jeg hørte Hans Tale,
 og det faldt mig ind: Her er mørkt i dette
 Huus, men her brænder dog et stort
 Lys. Der er ikke mørkt i Hans Hjerter
 som taler derinde. Men af, tænkte jeg,
 skal dette Lys her saaledes være sat under
 en Skæppe, saa kommer dog vel den Dag
 da det skal skinne. Og denne Tanke gav
 mig Anledning til denne Plan i min Lit-
 Tale, hvoraf jeg ogsaa nu kun har tilba-
 ge det andet Stykke sc.

2) Lysset paa sin Stage. Naar
 Kristus, som er vort Liv, bliver aa-
 benbaret, da skulle og I aabenbares
 i Herlighed. Vi maa ikke fortænke
 Apostelen, at han forandrer Beskrivelsen
 over de Troendes Samfund med Gud,

at han nu siger, at GUD lever i os, nu
 at vi leve i GUD, nu vort LIV med
 Christo, nu Kristus vort LIV. Saa-
 ledes beskuer en om Moder sit Barn, og
 giver det hundrede klare Navne, som alle
 tilsammen kun bevidne hendes Kierlighed.
 Paulus har talt om Christine i deres For-
 nedrelses Stand, de ere vel Lys, men li-
 det agtede, de have Liv, men ingen seer
 det. Nu tænder man ikke et Lys og sætter
 det under en Skieppe. Blev Lysset slukt
 i Døden, saa var det alt for lidt de havde
 skinnet, saa var det ilde, at GUD ikke
 sørgede for at altid sætte de Gode paa de
 høye Steder, at de kunde skinne for alle.
 Men nu maa du vide, disse Lys glemmes,
 og det ofte med Flid, for at bruges til en
 stor Høytid paa en Bryllups Dag. De
 tændes her, at Dampen og Røgen skal
 dunste ud, at den naturlige Fordærvelse
 skal optæres og i Døden bortsvinde, paa
 det de maa brænde hisset med en reen, klar
 og guddommelig Lue; thi paa Dommens
 Dag

Dag skal du see deres a) høye Herkomst; Paa Dommens Dag skal du see hvo der har tændt denne Ild, naar Christus/ som er vort Liv, bliver aabenbaret. Saa er jo dette Liv fød af GUD, han er jo Christus vort Liv. Den som foreener GUD og Sielen, formilder Breden hos GUD, udletter Sielens Synd, gjør eet af dem begge, han er Mægleren mellem GUD og Menneskene. Naar nu han paa hvi Dag bliver aabenbaret, det er: kiendes af alle for den han har været, er og skal blive, naar du nu seer den Text forklaret: GUD var i Christo og forligte Verden med sig selv, saa faaer du see Herkomsten til det Liv og Lys hos en Christen, som du maaskee her formastede dig til at kalde Drom og Indbildning. Seer du nu det store Lys, Lysets Kildespring, derfra var denne Ild kommen, thi Iesus sagde om sig selv: jeg et Lys er kommen; Jeg er kommen at kaste Ild paa Jorden; da skal du forsilde erkiende, at dette

Lys

Lys under Skieppen var ikke ringere end
 en Straale af Guddommen, og da skal
 du tillige see, at dets b) Bestemmelse
 er værdig; Da skulle I aabenbares i
 Herlighed. De skal da aabenbares,
 det er: sees af alle, sees af Mørkhedens
 Fyrste, som her saa tidt vilde slukke de-
 res Lys, men nu med Harmen maa see
 det tændt som en Bryllups-Fakkell. De
 skal sees af alle Fortabte, som da ville
 komme, men forsilde, at kiope Olie i
 deres Lamper. Mange, som her paa
 Jorden vare store Lys, som vidt og
 bredt glimrede, ville da komme at formør-
 kes af disse, som her stode under Skieppen.
 Men de skal sees af alle Forløste, og glæ-
 des ved hverandres Lys; de skal skinne,
 nogle som Solen, andre som Stierne i
 Faderens Rige; de skal aabenbares i Her-
 lighed. Jeg giver mig ikke af, med at
 beskrive det, som overgaaer al Beskrivel-
 se. Her ere alle Billeder for svage, alle
 Ord for tunne, al sandselig Forestillelse
 af

af Glæde, Ære, Lyst, alt for grov til at male os dette. Hvordan dette Lys skal være, hvor herligt det skal skinne, det kan vi slutte af Johannes Beskrivelse over den hellige Stad: Staden haver ikke behov Solen eller Maanen at de skal skinne i den; thi Guds Herlighed haver oplyst den, og Lammet er dens Lys. Apoc. 21. Kun dette vil jeg sige: Den Dag vil forklare, at de, som gjøre største Opsigt mangen Gang her i Verden/ blive hissét mærkelig nedsatte, ja stundom formærkede; og at ofte den, som her boede i det Lave, og var som et Lys under en Skieppe, vil hissét blive sat paa et værdigt Sted, meget høyt over mange andre, ja til at skinne for alle dem som ere i Himlene, til at aabenbares i Herlighed. Der vil, Du! vor salige Ven sees i et herligt Lys; Blandt Himmelsens Borgere vil Du ventelig faae et høgere Sæde end Du havde, og skjøttede om at have blandt de Jordiske. Dog, hvo havde den Lykke at kende
 De

de Dig? hvo nød Din Dingsengelse og ikke
 ærede Dine graae Haar, og ikke velsigne-
 de Dit Støv? I de sidste Aar var Han
 ikke sin Hustrue og Børn til nogen Hielp
 og Nytte; men hvilken Brydelse i Huuset,
 at have inden Dørre saadan Guld hengiven
 Siel! hvilken Belsignelse! hvilken Arv!
 Arv, som gandske vist vil gaae i Slægten,
 som vil hvile over Hans Børn, og Bør-
 neborn. Hans Enke var Hans Alderdoms
 Støtte, og Hun velsigner hver Time Hun
 har levet med Ham. Han havde Glæde
 af de Børn som levede; Og lykkelige Børn,
 som kunde glæde saa værdig en Fader. Ja
 vi kiendte Ham alle, som en Mand der
 var reedelig, vennekier, from og munter;
 Disse vare Hans naturlige Egenfaber.
 Men Naaden var overflødig i Hans Hjer-
 te, Lyset brændte klart i Hans Siel, Hans
 Liv var skjult med Christo i Guld.
 Om Hans Død kunde der ikke være stort
 at sige; thi hvad er Døden for den, som
 alt længe siden er afdød Verden? Al-
 derdoms

derdommen havde langsom svækket Kræfterne; Han gik dog oppe den sidste Aften, Han holdte sin sædvanlige Samtale med Gud, førend Han lagde sig; Han sagde dog til Sine: at Enden nærmede sig; Han lagde sig da ikke, som den der var syg, men som en gammel træt Vandringemand, og Han sov ind i den evige Røe; Han døde ikke anderledes, end som en Lampe slukkes af sig selv, fordi den var udbændt. Det naturlige Lys sluktes, naar det Lys, som stod under Skieppen kom nu først til sit Element, til Lysets Land. Mine Benner! givder Aigt paa dem, som saa vandre! Lærer at følge disse Fodspor! Tragter efter de Ting som ere her oventil, ikke de som ere paa Jorden! Forsmaaer denne Tids Pinagtighed; Naar Christus, som er vort Liv bliver aabenbaret, da skulle j og aabenbares med ham i Herlighed. Har jeg nu i Dag fremsat et Lys iblandt Eder, saa det har lyset for alle dem, som har været i dette Huus;
saa

saa give Gud, det ogsaa maa have optændt
 Liv og Barme hos nogle, et godt Forsæt
 til at vandre den Stund de have Lyset! Vi
 kan nok enhver i Dag forlade denne vor
 hensovende Ben med dette Ønske: i det mind-
 ste er jeg saa forsikret om Hans Rettskaffens-
 hed her, om Hans Salighed hisset, at jeg
 ikke tager i Betænkning at gjøre det for mig
 selv; Min Siel doe denne Rettsfærdiges
 Død, og mit Endeligt bli-
 ve som Hans, Amen.

35673